

دانشنامه اقتصاد شهری

Urban Economics Databank

در این بخش مطالب زیر برای خوانندگان ارائه می‌گردد:

دورسی نامه

Educational Point

مصرقی مجله‌های داخلی و خارجی

Domestic and Foreign Magazines

مصرقی سایت

Websites

مصرقی کنفرانس‌ها

Conferences

بپردازند. برای اجرایی کردن این مدل، بایستی به ذات و ویژگی‌های خدماتی که ارائه می‌شود توجه کرد. تصویر زیر، انواع مختلف خدماتی که توسط شهرداری‌ها در کشورهای مختلف ارائه می‌شود و ابزارهای مالی مناسب آن را نشان می‌دهد.

تصویر: ابزارهای مالی مختلف برای خدمات مختلف

دورسی نامه

Educational Point

مدل منفعت مالی شهرداری‌ها

مطابق با مدل منفعت مالی شهرداری‌ها، هر جا که شهرداری به ارائه خدمات می‌پردازد، کسانی که از آن خدمت بهره‌مند می‌شوند بایستی هزینه آن را

خدمات سراسری

بازتوزیع

خدمات عمومی

خدمات انفرادی

معاور/حمل و نقل
حمایت فرهنگی
حمایت اجتماعی

حمایت اجتماعی
مسکن اجتماعی

آتش نشانی
فضای سبز
روشنایی معاور
...

آب
فاضلاب
زباله
حمل و نقل

دریافت‌های نقدی دولتی

مالیات بر درآمد

مالیات و عوارض بر املاک و
اراضی

قبوض

● خدمات انفرادی:

برای ارائه خدمات انفرادی، روش ارسال قبض هزینه‌ها، ابزاری کارآمد جهت جبران بخشی از هزینه‌ی خدمات است. به این شکل هزینه‌ی خدمات ارائه شده کاملاً مشخص است و فرد می‌تواند تصمیم بگیرد، آیا از یک نوع خدمات استفاده کند یا خیر؟ هم‌چنین شهرداری نیز به راحتی می‌تواند هزینه‌هایش را محاسبه کرده و مبلغ ما به‌ازاء آن را دریافت کند. هم‌چنین در این روش، اعمال عدالت، بهتر امکان‌پذیر خواهد بود (برای مثال کاهش دادن یا حذف هزینه‌های افراد فقیر).

● خدمات عمومی:

خدماتی نظیر آتش‌نشانی، پارک‌های محله‌ای، خیابان‌های محلی، روشنایی معابر و... انواعی از خدمات محسوب می‌شوند که افراد محلی به‌صورت دسته‌جمعی از آن‌ها بهره‌مند می‌شوند، لیکن نمی‌توان آن را به سادگی برای فرد تعیین کرد. محاسبه هزینه‌های ارائه این نوع از خدمات مشکل و برای محاسبه و اخذ هزینه‌ی آن‌ها بایستی از نوعی مالیات‌بندی براساس منفعت افراد استفاده کرد (نظیر عوارض نوسازی) (Kneebone and Mckenzie, 2003).

● خدمات سراسری^(۱):

یکی دیگر از انواع خدمات را خدمات سراسری تشکیل می‌دهد. این نوع از خدمات در کل محدوده تحت مدیریت شهرداری ارائه می‌شود. از آن‌جا که این نوع از خدمات، نه‌تنها توسط شهروندان یک شهر، بلکه توسط کلیه ساکنان سرزمین نیز مورد استفاده قرار می‌گیرد (نظیر خیابان‌های اصلی و بزرگراه‌ها) که معمولاً بخش اعظم هزینه‌های ارائه‌ی این نوع از خدمات توسط دولت تأمین می‌شود.

● خدماتی که درآمد را باز توزیع می‌کنند:

خدماتی که درآمد را باز توزیع می‌کنند بایستی توسط دولت تأمین مالی شوند. اگرچه شهرداری‌ها اصولاً بایستی به ارائه خدمات و کالاها بپردازند و وظیفه باز توزیع درآمدها برعهده‌ی شهرداری‌ها نیست، با این حال برخی از خدمات ارائه شده توسط شهرداری‌ها به‌گونه‌ای است که ذاتاً به

باز توزیع درآمدها کمک می‌کند (نظیر کمک‌های رفاهی، سلامت و مسکن اجتماعی). چنان‌که مشاهده می‌شود گونه‌های مالیات فوق‌الذکر برای تأمین منابع مالی مورد نیاز جهت ارائه این نوع از خدمات، مناسب نیستند. از این‌رو این‌گونه از خدمات به کمک مالیات بردرآمد که توسط دولت اخذ می‌شود تأمین مالی می‌شوند.

پی‌نوشت:

1-Spillovers

حسابداری سبز (محیط‌زیست) در شهرداری‌ها

در عصر حاضر باتوجه به وجود برخی از محدودیت‌های زیست‌محیطی به‌ویژه در تجارت جهانی و تنگ شدن عرصه رقابت، به ناچار بعضی شرکت‌های انتفاعی، برای رفع این محدودیت‌ها و دستیابی به درآمد بیشتر و یا کسب محبوبیت تجاری، مجبور به تحمل هزینه‌های زیست‌محیطی بوده و از سوی دیگر برای ارزیابی مثبت عملکرد خاص حفاظت از محیط‌زیست، ناچار به کاهش هزینه‌های مزبور هستند. برای مدیریت بر هزینه‌های زیست‌محیطی، اولین نیاز، لزوم شناسایی آن‌ها است همین‌طور هزینه‌یابی محیطی، فعالیتی است که می‌تواند موجب افزایش ارزش شرکت گردد. استاندارد بین‌المللی ایزو؛ سری ۱۴۰۰۰ یک سیستم کنترل مدیریتی است که عملکرد زیست‌محیطی شهرداری را به‌گونه‌ای تعریف می‌کند که نیازمندی‌های این استاندارد را پوشش دهد و در مجموع برای این هدف طراحی شده که شهرداری بتواند فرآیندها، ارتباطات و فعالیت‌های خود را بدون ضرر به محیط‌زیست به انجام برساند. اگرچه در این راستا هزینه‌های واقعی به شهرداری تحمیل می‌شود، لیکن در مقابل هزینه‌ها، منافع و ارزش افزوده‌ای را به‌دنبال خواهد داشت. موضوع حسابداری فعالیت‌های زیست‌محیطی در قالب یک فعالیت مستقل قابل ارزیابی است و از یک طرف بنا به دلیل پیروی از یک الگوی بهبود مستمر در فرایند اجرای ممیزی زیست‌محیطی، بازخورد لازم سیستم اطلاعاتی حسابداری، تکمیل‌کننده ممیزی مزبور بوده، امکان ارزیابی عملکرد مدیران را در راستای بهبود مستمر عملی می‌سازد. از طرف دیگر، گزارشگری مالی